

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1907. **Andra Kammaren.** **N:o 10.**

Lördagen den 9 februari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 2 innevarande februari.

§ 2.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Svar å interpellation.

Chefen för justitiedepartementet, herr statsrådet Albert Petersson, som yttrade: Då jag nu går att besvara den interpellation, som herr Branting med kammarens tillstånd riktat till mig, anhåller jag att till en början få lämna en summarisk redogörelse för de grunder, som i Sverige följas beträffande utlämning af förbrytare, sådana dessa grunder finnas angifna i gällande extraditionstraktater med främmande makter. Sådana traktater hafva vi med de flesta europeiska stater och med Amerika.

Dessa grunder kunna lämpligen sammanfattas under tre hufvudsynpunkter, nämligen:

1:o) beskaffenheten af det brott, hvarför utlämning äger rum,
2:o) beskaffenheten af de handlingar, som skola företes för erhållande af utlämning, och

3) de villkor, under hvilka utlämning medgifves.

I. Hvad angår beskaffenheten af de brott, för hvilka utlämning beviljas, så gäller till en början såsom generell regel, att utlämning icke beviljas för politiskt brott.

I öfrigt äger utlämnande rum allenast för gröfre brott. Karakteristiken häraf är olika. I vissa traktater uppräknas de olika brottsarterna, i andra angifvas de genom den lägsta straffsats, som skall följa å brottet, för att det skall vara utlämningsorsak. Den vanliga straffgränsen för Sveriges del är, att brottet skall vara belagt med svårare straff än fängelse.

Svar å interpellation.
(Forts.)

I flere traktater angifves uttryckligen, att utlämning äger rum äfven för delaktighet i brott. Bland dessa traktater kunna nämnas den engelska och den amerikanska.

Att mord, dråp och rån höra till de brott, som öfver hela linjen föranleda utlämning, behöfver ej sägas.

II. Hvad angår de handlingar, som skola företes för erhållande af extradition, så kräfva de flesta af våra traktater allenast ett af behörig myndighet i det land, som begär utlämning, utfärdadt beslut om den anklagades häktande och ställande under åtal (häktningsorder, åtalsbeslut), äfvensom sådan handling, som utvisar, att brottet är af beskaffenhet att falla under traktaten (karakteristik af brottet). Äro dessa handlingar i sin ordning och den anklagades identitet fastställd, så skall utlämning traktatsenligt ske. Någon pröfning af de skäl, som ligga till grund för häktningsbeslutet, förekommer i dessa fall icke här.

En särställning i detta hänseende intaga emellertid traktaterna med England och Amerika. Enligt engelska traktaten fordras utom häktningsordern äfven sådana bevis, som enligt lagarna å den ort, där den anhållne träffas, skulle rättfärdiga hans häktande, om brottet vore där begånget. Är framställningen sådan, skall flykten fasttagas och inställas inför behörig ämbetsmyndighet till förhör och förberedande undersökning. Finnas därvid bevisen sådana, att de enligt lagarna i det land, där han gripits, rättfärdiga hans öfverlämnande till ransakning vid domstol, skall utlämning ske.

Amerikanska traktaten kräfer likaledes dels häktningsorder, dels de vittnesmål eller andra bevis, på grund af hvilka orden utfärdats. Därefter sker utlämnandet i enlighet med lagarna i den utlämnande staten.

III. Angående villkor vid utlämnandet innehålla traktaterna åtskilliga föreskrifter i syfte att trygga den utlämnade mot åtal och straff för annat brott än det, för hvilket utlämnandet skett.

Så stadgas i traktaterna, att den, som utlämnats för vanligt brott, ej får tilltalas eller straffas för politiskt brott, begånget före utlämnandet eller (som det heter i vissa traktater) för gärning, som äger sammanhang med något politiskt brott. Likaså innehålla flertalet af traktaterna, att den utlämnade ej heller får straffas för annat före utlämnandet begånget brott, som ej i och för sig kunnat vara utlämningsorsak.

Denna straffrihet är dock inskränkt till viss tid efter det den utlämnade utstått ädömdt straff eller erhållit friande utslag. Under denna frist — 3 till 1 månader — skall den tilltalade eller straffade äga full frihet att lämna det land, till hvilket han utlämnats. Gör han icke detta, eller återvänder han sedermera dit, inträder staten i sin normala straffrätt gentemot honom. Traktaterna med England och Amerika innehålla ingen bestämd tidsfrist, utan stadga blott, att den utlämnade skall hafva haft tillfälle att lämna landet, innan nytt åtal får anställas mot honom.

Med Ryssland ha vi ingen extraditionstraktat, men mot en vänkapligt sinnad stat kan Sverige ej ställa sig utan vidare afvisande, då en extraditionsbegäran framkommer. Men gifvetvis skall denna behandlas och afgöras efter de principer, som i stort sedt följas gentemot andra makter.

I det fall, som gifvit anledning till denna interpellation, äro förhållandena synnerligen enkla.

Det brott, hvarom fråga är, är ett vanligt rånmord under synnerligen försvårande omständigheter. Något förhållande, som kan ge brottet karaktär af politiskt, föreligger icke.

Vid den undersökning, som hölls inför undersökningsdomaren för viktigare saker i Petersburg, förekommo omständigheter, som gafvo anledning att misstänka Tscherniak och tre andra ryssar för delaktighet i brottet. Beslut om deras ställande under åtal och häktning gafs därför af undersökningsdomaren, och häktningsorder utfärdades af denne.

Med åberopande af denna order begärde ryske ministern deras häktande. De troddes nämligen finnas i Sverige. Tscherniak anträffades och anhölls den 1 december 1906.

Förhör hölls med honom af polisen, något som alltid sker, bland annat för den anhållnes identifiering.

Vid granskning af de handlingar, till hvilka regeringen ägde tillgång, ansåg regeringen, att om Tscherniak varit svensk och brottet hört under svensk domstol, han otvifvelaktigt bort häktas och ställas under åtal för delaktighet däri. Vid sådant förhållande fann sig regeringen icke kunna utan vidare afvisa ryska regeringens begäran om hans utlämning.

Emellertid uppställdes härvid efter grunderna i våra extraditionstraktater vissa villkor för utlämnandet. Dessa voro: att Tscherniak skulle i Ryssland dömas af allmän domstol och icke af krigsdomstol, samt att han icke skulle kunna i Ryssland tilltalas eller straffas — utom för det brott, hvarför han blifvit utlämnad — för någon gärning, som han begått före sitt utlämnande till rysk myndighet. Därjämte fästes uppmärksamheten därå, att af sistnämnda villkor måste, i enlighet med en i Sverige antagen grundsats, anses följa, att Tscherniak skulle äga frihet att lämna ryskt område under viss tid, bestämd exempelvis till en månad, efter det han aftjänt straff, som med anledning af nu ifrågasatta åtal kunde blifva honom ådömdt, eller, i händelse han frikändes, från dagen för domstolens beslut.

I detta ärende har således från svenska regeringens sida iakttagits ett förfarande, som i allt öfverensstämmer med de grunder, som finnas utstakade i våra traktater, till och med dem, som äro strängast i sina fordringar. Därutöfver har ansetts nödigt tillägga det första af nyss angifna villkor.

Ryska regeringen har emellertid, som känt är, funnit sig af sin lagstiftning förhindrad att biträda en af de förutsättningar, som

Svar å interpellation.
(Forts.)

Svar å interpellation. (Forts.) från svensk sida uppställts för utlämnandet. Frågan härom har alltså förfallit, och Tscherniak är i följd häraf frigifven. Samtidigt har regeringen funnit anledning utvisa honom ur landet.

Jag öfvergår nu till den sida af saken, som utgör kärnpunkten i interpellationen, nämligen om det processuella förfarandet vid utlämningsfrågans behandling.

I detta hänseende finnes ej beskrifven lag. Man är således hänvisad att söka ledning af traktaternas innehåll och af analogi med förfarandet, då fråga uppstår om svensk mans häktande och ställande under åtal för brott. Ty härmed jämfästas uttryckligen i ett par traktater frågan om utlämning. I sistnämnda hänseende är dock vår lag mycket bristfällig — det försök som 1886 gjordes att reglera detta genom en lag om förundersökning i brottmål har, som bekant, ej ledt till något resultat.

Hade nu fråga varit om utlämning till en af de makter, med hvilka vi hafva sådana traktater, som för utlämning ej uppställa annan fordran än häktningsbeslut af behörig myndighet i den stat, som begär utlämning — och sådana traktater hafva vi med Portugal, Italien, Österrike, Frankrike, Tyskland, Belgien, Luxemburg, Spanien och Nederländerna —, så kunde gifvetvis här icke anställas någon som helst undersökning af de skäl, hvarå häktningsbeslutet grundats. Vi skulle kanske icke ens haft bevisningsmaterialet tillgängligt. Vi hade haft att konstatera, att häktningsbeslutet varit utfärdadt af behörig myndighet, att brottet varit af beskaffenhet att falla under traktaten, och den anhållnes identitet. Sedan detta skett, skulle utlämning beviljats. I två traktater, de med Portugal och Italien, finnes en reservation, som i detta sammanhang är betydelselös, men som jag dock velat omnämna för att jag icke skall anses hafva generaliserat.

I detta fall hade således, jag betonar det, intet rum funnits för någon slags processuell behandling af frågan om de sannolika skälen för den anklagades skuld, och om de omständigheter, som föranledt åtalet, varit tillräckligt bindande eller icke. Hela denna fråga hade varit att skjuta under den domstol, som komme att behandla åtalet.

Hade frågan varit om utlämning till England eller Amerika, så skulle utom häktningsordern jämväl det bevismaterial, som föranledt häktningsbeslutet, hafva förelagts oss. Men huru hade då detta bort användas och bedömas? Jo, det utlämnande landet (här Sverige) hade enligt traktaten haft rätt att tillse, om skälen mot den anklagade vore sådana, att han här skolat häktas och åtalas, om brottet hört under svensk domstol.

Huru skall en sådan undersökning tillgå och hvem skall verkställa den? Ja, på denna punkt måste analogien med det vanliga

förfarandet vid häktningsbeslut i Sverige tillgripas. Enhvar vet, att på den förberedande undersökningens stadium, då det gäller att uppspana brottslingen och samla bevis mot honom, finnes ingenstädes en kontradiktorisk förhandling, d. v. s. en förhandling, som i afseende på den tilltalades rätt att bemöta anförda skäl, att förebringa motbevisning och dylikt kan jämföras med förhandling inför domstol. Det går så till, att den misstänkte förhöres, hans uppgifter undersökas och kontrolleras, han kanske anhålles, och då omständigheterna hopats mot honom, förklaras han häktad och ställes under åtal. Då, men ej förr, lägges anklagelseakten på bordet, d. v. s. domstolens bord.

Så har jag uppfattat saken äfven i förevarande fall. Frågan har för mig ställt sig så: föreligga sådana skäl och omständigheter, att den anhällne kunnat och bort häktas, om han varit svensk och brottet begånget i Sverige. Och den frågan ha jag och mina kolleger ansett böra besvaras jakande. Huru en förhandling med den anhällnes hörande på annat sätt än som skett, med försvarande sakförare å hans sida och med kontradiktorisk karaktär, skolat kunna i denna sak anordnas, är för mig en gåta. Inför hvilken myndighet skulle den ägt rum? Icke kunde väl regeringen anordna förhör inför sig själf? Och någon form för frågans skjutande inför domstol gifves icke. Tscherniak har behandlats alldeles på samma sätt, som en svensk man skulle ha behandlats, om fråga varit om åtal och häktningsbeslut. Den förhandling inför domstol — som man synes fordra — hade helt visst ej uteblifvit, men den hade förlagts till rätt plats: d. v. s. den ryska domstol, som hade att upptaga målet.

För att kammaren nu ej skall få den uppfattning, att det förfaringsätt, jag angifvit, är för Sverige egendomligt, och att vi härutinnan befinna oss på någon alltför gammalmodig — jag skulle vilja säga inhuman ståndpunkt — ber jag att få tillägga några uppgifter om huru i dessa fall förfares i utlandet.

Europas kontinentalta stater inlåta sig i allmänhet icke i någon pröfning af den reklamerade personens skuld. För utlämning fordras alltså blott åtals- eller häktningsbeslut, utfärdadt af vederbörande myndighet i det land, som gör reklamationen. (Österrike intager dock i viss mån en särställning.)

Denna grundsats är tillämpad — och jag ber särskildt att få understryka detta — i de utlämningstraktater, som Ryssland har med Österrike-Ungern, Belgien, Danmark, Spanien, Italien och Nederländerna. Vid reklamation från Ryssland hos något af dessa länder, exempelvis Danmark, äger således pröfning af skuldfrågan icke rum.

I fråga om proceduren vid extraditionsfrågors behandling förekomma två system. Enligt det ena verkställes pröfningen admini-

Svar å interpellation.
(Forts.)

Svar å inter-
pellation.
(Forts.)

strativt. Administrativ myndighet afgör såväl om alla formaliteter äro iakttagna som äfven om utlämning skall ske eller ej (såsom hos oss). Enligt det andra inrymmes en viss pröfningsrätt åt domstol. Domstolen har dock endast att pröfva den reklamerades identitet, att brottet är sådant, att utlämning för detsamma traktatsenligt skall ske, och att alla formaliteter äro iakttagna jämte dylika frågor. I Schweiz är denna domstolens pröfning definitiv, i Belgien är den administrativa myndigheten ej bunden af domstolens yttrande, utan beslutar själfständigt.

I Amerika och England afgöres frågan, om extradition skall ske eller ej, af domstol. Inför denna anordnas en förhandling, där sannolika skäl för den reklamerades brottslighet skola förebringas; dock synas fordringarna på denna bevisning ej vara synnerligen stora.

Slutligen anser jag mig böra nämna, att teoretici på detta område synas anse: att där utlämningstraktat icke förefinnes, bör det land, hos hvilket utlämning begäres, företaga en pröfning af frågan, om sannolika skäl för den reklamerades brottslighet föreligga.

Man har klandrat mig, för det jag vägrat utomstående att taga del af handlingarna i målet. Tyngdpunkten i detta klander skall väl ligga däri, att en sakkörare, som anlåtats för Tscherniaks räkning, icke fått handlingarna för sig framlagda.

I detta stycke ber jag att få fästa uppmärksamheten därå, att handlingarna voro af två väsentligen olika slag, nämligen *dels* de aktstycken, som på diplomatisk väg öfverlämnats från ryska regeringen, *dels* protokollen öfver de polisförhör, som hållits i Sverige. Hvad angår de ryska handlingarna, så voro de ställda till regeringens förfogande allenast för det ändamål, att regeringen skulle kunna ur dem bilda sig ett omdöme om befogenheten af den framställda extraditionsbegäran. Dessa handlingar hörde otvifvelaktigt till den diplomatiska förhandlingen med en främmande makt och voro såsom sådana undandragna offentligheten. De svenska polisförhørsprotokollen har jag ansett tillhöra den förundersökning, hvarom jag förut talat, och borde i alla händelser ej läggas fram, innan den diplomatiska förhandlingen var förd till slut.

Uppfattningen att polisprotokoll eller vid polisförhör förda anteckningar icke förr, än polisundersökningen är avslutad, är en offentlig handling har delats äfven af Riksdagens justitieombudsman.

Med anledning af en för några år sedan i Skånska brandförsäkringsinrättningen i Lund förförd inbrottsstöld anställdes polisundersökning rörande stölden.

Då en i Malmö bosatt advokat, under det undersökningen pågick hos polismyndigheten, anhöll att få taga del af polisförhørsprotokollen, blef detta honom förvägradt under förklaring, att protokollen icke till någon utlämnades, förr än brottslingen blifvit upptäckt och lagförd.

Anmälan härom gjordes hos justitieombudsmannen, som dock fann klagomålet ej föranleda någon åtgärd, enär af skriftväxlingen

framgick, att de handlingar, af hvilka klaganden sökt erhålla del, icke voro af sådan beskaffenhet, att klaganden jämlikt 2 § 4 mom. tryckfrihetsförordningen varit berättigad påfordra, att de skolat honom tillhandahållas.

Men det är i denna fråga ännu en omständighet, som jag icke bör undanhålla kammaren.

Begäran om att den sakförarare, som skulle biträda Tscherniak, måtte få del af handlingarna, framställdes till mig pr telefon — om jag minnes rätt — den 4 februari. Då var emellertid Kungl. Maj:ts villkorliga beslut om Tscherniaks utlämnande redan fattadt — frågan föredrogs nämligen i konselj den 18 januari — och ryske ministern hade mottagit meddelande om detta beslut. Ärendet berodde därefter på det svar, som från detta håll kunde ingå.

Af hvad jag nu anfört framgår hvad jag har att svara på herr Brantings till mig framställda fråga. Detta nämligen:

att i vår svenska rätt inga processuella bestämmelser angående behandlingen af utlämningsfrågor finnas;

att någon utväg att i dem anordna domstolsförhandling, särskildt beträffande skuldfrågan, icke gifves;

att fördenskull utlämningsfrågan i dess helhet måste afgöras på administrativ väg;

att något annat förfarande härvid icke rimligen kan ifrågasättas än det, som inom landet kommer till användning, då fråga uppstår om svensk mans häktande och ställande under åtal för brott;

samt att väsentligen enahanda förfarande i utlämningsfrågor förekommer i ett flertal af de kontinentala europeiska staterna.

Härefter anförde:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena Trolle: Herr talman, mina herrar! I motiveringen till den interpellation, som herr Branting riktat till chefen för justitiedepartementet, finnas uttalanden, hvilkas innebörd är af den art, att jag anser dem ej böra få passera utan några erinringar från min sida.

Interpellanten talar om Sveriges ära. Jag vågar påstå, att Sveriges ära icke häfdas genom kränkande uttalanden om främmande vänskapligt sinnade makters regeringar. Jag håller fastmer före, att Sveriges ära och Sveriges välfärd bäst tillgodoses genom att man underhåller korrekta förbindelser med andra makter och särskildt med grannstaterna; och härvidlag hvarken kan eller bör en om sitt ansvar medveten regering lyssna till opåkallade anvisningar, dessa må nu komma från in- eller utlandet. Vi måste i våra internationella förbindelser iakttaga, att vi ej förvägra en främmande makt hvad vi själfva begära af denna.

Vi hafva ingen utlämningstraktat med Ryssland och således ingen kontraktsmässigt fastslagen förpliktelse att utlämna brotts-

Svar å interpellation.
(Forts.)

lingar till detta land. Men att härpå grunda en principiellt afvisande hållning i utlämningsfrågor till Ryssland låter sig af internationella hänsyn icke försvaras,¹ och detta så mycket mindre, som vi själfva begära motsvarande tillmötesgående af vår grannmakt, men i saknad — som sagdt — af en extraditionstraktat med Ryssland måste vi vid hvarje utlämningsfall uppställa de villkor, som på grund af aftal äro generellt gällande gentemot traktatgående länder. Så har ock skett i fallet Tscherniak. Härigenom hade enligt regeringens förmenande vunnits garantier för att den utlämnade vederfores rättvisa. Dessa garantier betecknar interpellanten utan vidare såsom fullständigt illusoriska. Han fränkänner ryska regeringens löften hvarje reelt värde. Herr Branting må tänka härom hvad han vill. Det må dock tillåtas mig att uttala ett beklagande, att dylika antydningar funnit plats i Riksdagens protokoll. För öfrigt, hade den ryska regeringen verkligen varit den löftesbrytare, som herr Branting låter förstå, då hade den väl ej öppet förklarat sig vara af sin lagstiftning förhindrad att acceptera det ena af de från vår sida framställda villkor.

Interpellanten ordar om att regeringen blifvit vilseledd af ogrundade beskyllningar. Han påstår helt kategoriskt, att mannen är oskyldig. Männe då de källor, där herr Branting hämtar bevisen för den tilltalades oskuld, kunna vid en opartisk granskning tillerkännas beviskraft?

Det är mot dessa och andra liknande antydningar, som jag velat inlägga en gensaga. Ty ett fortgående på denna väg är näppligen till båtnad för någon. Tvärtom *kan* däri ligga en fara för fäderneslandet.

Herr Branting: Herr talman, mina herrar! De svar, som nyss här afgifvits af tvenne medlemmar utaf regeringen, hvilka närmast haft med den sak att skaffa, hvarom interpellationen rört sig, utgå båda i hela sin läggning och i sin argumentation från det antagandet — hvilket jag för min del, trots alla försäkringar, tillåter mig att beteckna såsom grundlöst och oriktigt — att här förelegat en allmän kriminell förbrytelse. Uti hela den långa utredning, som framförts af herr justitieministern, letar jag förgäfvets efter något annat stöd för hans åsikt i detta fall, än det, att det skulle vara alldeles klart — såsom han sade — att här intet föreligger, som kan vara af politisk karaktär. Det är i själfva verket en lucka, så påfallande, uti hela hans argumentation, då han här gjort en lång beviskedja om hur man förfar vid utlämning af brottslingar i en mängd olika fall, både de, där utlämningstraktater regleras förhållandena, och de, där sådana icke finnas, det är, säger jag, en fullständig lucka i denna hans argumentation, att han icke beaktade hvad han dock själf sade bland de första ord, som han yttrade, nämligen att det är en generell regel, att *utlämning icke sker för politiska förbrytelser*.

När man utgår från detta och håller fast härvid och på samma gång fäster afseende vid hvad som uppgifves ifrån dem, hvilka haft någon anledning att ur andra källor än dem, som stått herrjustitieministern till buds, taga del af dessa förhållanden, så vågar jag det påståendet, att, för det första, den nu utvisade Jakob Tscherniak icke haft minsta andel i detta »rån-mord» på Fonarnygatan, och att, för det andra, äfven *om* han det skulle haft, hela denna handling är en sådan akt, som under de nuvarande förhållandena i Ryssland faller under benämningen »politiskt brott». (Protester).

Svar å interpellation.
(Forts.)

Ja, mina herrar, jag låter icke vid detta tillfälle edra invändningar utan vidare gälla, och jag skall nu också försöka anföra bevis för hvad jag här vill säga.

Det är ett faktum, att den anklagade icke tillhörde den organisation i Ryssland, hvilken uttryckligen och officiellt förklarar sig ansvarig för denna sak. Det är vidare ett faktum, att han tvärtom tillhörde en annan organisation, hvilken icke blott i princip och i allmänhet tagit afstånd från sådana handlingar, utan hvars ledande män just om den här ifrågavarande handlingen, eller förbrytelsen, uttalat sitt bestämda ogillande några få dagar efter det den försiggått.

Om man emellertid i alla fall vill påstå, att dessa sannolikhets-skäl ingenting betyda, huru vill då herr justitieministern eller herr utrikesministern, som intager samma ståndpunkt, förklara, att denna sak *uti Ryssland själf* af dess regering uppenbarligen betraktas som en politisk affär? Detta framgår däraf, att man mot dem, som blefvo fast för deltagande i detta attentat, användt det förfarande, som tillkommer icke vanliga rån-mordshistorier, saknande politisk bakgrund, utan tvärtom tillämpas just vid politiska förbrytelser. Samma dag, som denna händelse tilldrog sig i Petersburg, sammanträdde en ståndrätt, bestående af officerare, en rätt, som dömer utan advokat och utan någon appell, och hvars dom exekveras inom 24 timmar. Och samma natt hängdes 9 personer, såsom enligt ståndrättens åsikt delaktiga i denna förbrytelse. Är det med ett sådant förfarande förenligt att kunna säga, att detta brott af den ryska regeringen icke betraktas som ett led i den revolutionära rörelse, mot hvilken denna regering kämpar?

Det finnes ytterligare ett fall, efter hvad det sagts mig, då en kvinna, hos hvilken det senare funnits en bomb, skall ha ställts inför krigsrätt endast och allenast på den grund, att denna bomb skulle ha blifvit henne lämnad af en person, som var invecklad i just den här affären och var en af de 9 afrättade. I annat fall skulle hon enligt rysk lag ha ställts inför civil domstol.

Det förefaller mig något svårt att förstå, hvarför svenska regeringen i denna sak skall vara mera sträng än den ryska regeringen är.

Det är, såsom jag framhöll i början, emellertid icke min afsikt att här i första rummet försöka plädara för att, *om* mannen i fråga skulle tagit del i detta attentat, han dock skulle betraktas som

Svar å interpellation.
(Forts.)

politisk förbrytare — det är emellertid min uppfattning, att så hade bort ske, och jag har icke haft anledning att sticka under stol med den uppfattningen från denna tribun, lika litet som jag gjort det i de artiklar, som, med mitt namns underskrift, varit synliga i pressen. Nej, jag frågar: *hvar finnas bevisen* för att han varit delaktig i eller haft det minsta att skaffa med denna sak?

Herr justitieministern har i sin utredning förbigått, såsom mig synes, den hufvudpunkten: *hvar sker pröfningen*, huruvida en person, som anklagas, kan med rätta betraktas som en politisk förbrytare eller icke? När i ett fall som detta fråga kunde uppstå och fråga också uppstod, huruvida man hade med en politisk förbrytare att göra eller icke, är det då rimligt att hålla sig endast och allenast till detta formalistiskt-juridiska förfarande, som i vanliga fall emellan stater med ungefär samma rättsordning kan vara fullt på sin plats?

Det är dock ett faktum, som vi måste hålla oss till, att den rättssäkerhet, som de ryska domstolarna gifva, icke kan — och det enligt allas samstämmiga vittnesbörd — likställas med den, som förefinnes i konstitutionella stater. De ryska myndigheterna ha ju vid sidan af det vanliga domstolsförfarandet äfven åtskilliga andra förfaranden att tillgå, hvilka helt och hållet ställa den rättssäkerhet, som där i landet råder, på en annan basis än uti de västeuropeiska samhällena. Men när så är fallet, då synes det mig — det säger jag rent ut — vara en synnerligen tunn bevisföring, som här är förebragt, när det heter, att, om det varit fråga om en svensk undersåte och beskyllningar framstälts mot honom för delaktighet i ett liknande brott här i Sverige, han hade blifvit häktad, och att man då skulle ha begagnat sig af ett förfarande, motsvarande det, som nu kommit till användning.

Ja, då förbiser man helt enkelt, att den utlämning, som det i detta fall var fråga om, skulle ha skett till *rysk* domstol, och att den pröfning, som här förekommit, inskränker sig till hvad herr justitieministern personligen anser vara bindande på grund af de anklagelser, som framstälts af en undersökningsdomare i Ryssland.

Vet herr justitieministern måhända, att för denna Fonarny-affär lära omkring 500 personer i Ryssland vara häktade såsom inblandade i densamma? Är något sådant rimligt? Jag vädjar här till det sunnda förståndet hos alla och enhvar: om ett antal sammansvurna förenar sig om att begå en sådan handling som ett angrepp på en regeringen tillhörig penningtransport för att röfva bort den midt på öppen gata, därvid användande sig af bomber och insättande sina egna lif, är det rimligt, att de spridt ut vetenskapen om förberedelserna till en sådan gärning i så vida kretsar? Är det väl icke tvärtom så, att ifrån rysk sida, af dem, som ha den pågående undersökningen rörande denna sak om hand, göras antaganden till höger och vänster: den och den och den och den synas vara inblandade? Det häktas ganska mycket på måfå, och häkt-

ningarna ske på grund af — ja, hvad vet jag? — uttalanden af personer, som måhända tillhöra den politiska polisen eller på grund af bekännelser eller yttranden, som på ett eller annat sätt — det måste sägas! — *afvungits* de kanhända redan bevisligen inblandade. Om nu på grund af sådana anklagelser äfven namnet Tscherniak blifvit nämndt i denna affär, då borde, synes det mig, ha gjorts synnerligen starka ansträngningar för att pröfva värdet häraf, icke blott för att utröna, om i precis liknande fall i Sverige en häktningsåtgärd hade kunnat ske — här i vårt land, där man sedan har en opartisk domstol, som pröfvar och utreder saken och inför hvilken den anklagade får fullt försvara sig! Men herr justitieministern har helt och hållet förlitat sig på den ryska rättvisans gång. Detta är *icke*, synes det mig, en tillfredsställande motivering för den eventuella utlämning, hvilken regeringen redan den 18 januari beslutade, men som den genom lyckliga omständigheter sedermera kunnat undgå att verkställa, såsom vi ju alla känna.

Man invänder kanhända, att icke kan väl ryska regeringen i en sådan affär som denna — där ju förhandlingarna skett genom förmedling af Rysslands diplomatiske representant här i Stockholm — komma med ovederbäftiga uppgifter, när den vänder sig till den svenska regeringen och förelägger ett i viss mån förtroligt bevismaterial rörande saken. Ja, jag måste då, för att något belysa hvad som i dylika fall *kan* vara möjligt, erinra om den inför hela världen återskallande processen i Königsberg för några år sedan. Där begärdes från rysk sida åtal emot ett antal tyska medborgare, hvilka också mycket riktigt ställdes under åtal. Anklagelsen gick ut därpå, att personerna i fråga skulle ha spridd proklamationer och broschyrer, affattade på ryska språket, hvori uppviglades till uppror och allehanda därmed jämförligt. Bevisningen presterades i form af utdrag ur dessa proklamationer och broschyrer, utdrag, hvilkas riktighet var verifierad utaf ryska myndigheter, af det ryska kousulatet på platsen. Men när denna process mot de tyska undersåtarna framfördes till behandling inför den tyska domstolen, kunde deras försvarare, advokaten Liebknecht, påvisa, att dessa officiella bevishandlingar innehöllo oriktigheter och inskjutningar uti öfversättningen af den art, att han måste beteckna dem såsom förfalskningar utaf hvad som i verkligheten hade stått uti skrifterna. Man hade icke ens dragit sig för att lämna vilseledande öfversättningar af vederbörande paragrafer i den ryska strafflagen! Resultatet blef ett frikännande för de anklagade, men i stället ett konstaterande inför all världen, att man sannerligen måste se synnerligen väl upp med aktstycken, som presteras från den sidan.

Jag konstaterar, att under denna frågas behandling icke mindre än tre versioner hafva blifvit gjorda — utsläppta på ett eller annat sätt till offentligheten — angående hvad som i själfva verket skulle föreligga. Det hette först, att den anklagade hade *tagit del* i atten-

Svar å interpellation.
(Forts.)

Svar å interpellation.
(Forts.)

tatet på Fonarnygatan den 27 oktober. Inför den bevisföring, som genast utlofvades och senare presterades inför offentligheten angående det faktum, att den anklagade vid det tillfället icke alls befann sig i Petersburg, förföll den anklagelsen helt och hållet. Sedan har det i stället talats om, att han skulle hafva varit med om *föberedelserna* till attentatet. Ja, äfven där komma verkligen rätt starka betänkligheter in, när man besinnar, att han hade lämnat Ryssland så långt före den dag, då detta attentat föröfvades, då han icke rimligen — det ligger i sakens natur — kunnat hafva börjat förbereda ett attentat på en vagn, som for på en gata många veckor i förväg. Därefter har det sagts eller åtminstone antydts, att det skulle vara en tredje anklagelsegrund, som egentligen vore den väsentliga, nämligen att han skulle hafva *skaffat undan frukterna* utaf detta rån eller på ett eller annat sätt varit meddelaktig i undanskaffandet af dessa. Ja, jag står ju därvid uti samma ställning som samtliga här närvarande, att vi — så när som på herrar ministrar — ingenting annat hafva att hålla oss till, än att herr justitieministern sett de från rysk sida presterade »diplomatiska» aktstyckena härom, och att *han* finner, att de utsagor, som förekommit vid de förhör, som skett inför en undersökningsdomare i Petersburg, skulle motiverat en häkningsåtgärd, därest ett motsvarande fall tilldragit sig i Sverige. Men hvad *veta* vi i själva verket, vi andra, om vi skulle ställas inför den frågan: hafva vi rätt att utan vidare däraf, att en svensk jurist anser, att en häkningsåtgärd här i Sverige skulle hafva varit på sin plats — hafva vi rätt att blott på den grunden säga: ja, mannen var nog alltså en förbrytare; det fanns följaktligen giltiga skäl att utlämna honom!

Jag kommer så till frågan: hvad voro löftena värda — dessa garantier, om hvilka så mycket talats och beträffande hvilka mitt omdöme om dem delvis uppkallade herr utrikesministerns förklaring? Jag skulle härvid först vilja göra en erinring, hvilken kan vara i någon mån lugnande för herr utrikesministerns oro för att, däri genom att mina uttalanden stå uti Riksdagens protokoll, förhållandet till en »vänskapligt sinnad grannstat», som termen lyder, skulle hafva blifvit på något vis något mindre gynnsamt. Jag vill nämligen framhålla, att, äfven om man utgår därifrån, att den ryska *regeringen* för sin del menar fullkomligt allvar med att den gifver vissa löften, det dock finnes fakta, som tala för att det ingalunda är säkert, att det ändock kommer att i Ryssland gå till så, som den ryska regeringen själf förklarar och kanhända äfven skulle sträfva efter. Det var ej många dagar sedan i den stora, franska utrikesministeriet närstående tidningen »Le Temps», hvilken minst af allt kan beskyllas att vara något ultra-radikalt organ, i polemik mot Novoje Wremja erinrades om, hurusom den ryske ambassadören i Paris Mohrenheim hade förklarat: »vi hafva i själva verket *anarkin i autokratien.*» De orden äro betecknande, när de komma

från ett sådant håll. Såsom ett nytt bevis mot Novoje Wremjas påståenden, hvilka jag icke bar anledning att här närmare gå in på, framhöll den stora franska tidningen, att det var ett obestriddigt faktum, att då Witte var inrikesminister, erhöi han underrättelse om en sådan regeringshandling som att belägringstillstånd blifvit infördt i Polen — genom tidningarna! Men icke nog med sådana exempel på hvilka motstridiga viljor ofta kunna korsa äfven löften och påståenden, gifna på fullt god tro, såsom det synes, från ledande ryska statsmän. Nej, vi hafva från den förra dumans förhandlingar ett exempel, som i detta fall är fullständigt afgörande, om man nu icke skulle anse, att känd sak är så god som vittnad. Där uppträdde furst Urusoff, hvilken hade varit inrikesministern Wittes närmaste man, och vittnade inför duman, att, medan Witte var stats- och inrikesminister, fanns i *själfva ministeriet*, i själfva den byggnad, där ministern residerade med skenbart oinskränkt makt och myndighet, ett hemligt tryckeri, på hvilket trycktes aktstycken, hvaruti upphetsades till judedeföljelser och massakrer, ja, aktstycken riktade mot Witte själf i våldsamma ordalag, där han påstods vilja sälja landet till judarna och så vidare. Föreståndaren för detta tryckeri uppgifves hafva varit en viss Kommissaroff, som nu är chef för den hemliga polisen i Petersburg — och den man, hvilken å polisens vägnar leder undersökningen i Fonarnyattentatet.

Utlämnandet af Tscherniak, som regeringen den 18 januari beslöt, såsom mig synes, med lätt hjärta, skulle faktiskt hafva resulterat *icke* uti att han på något sätt öfverlämnats till herr Stolypins, den ryske ministerchefens, omsorger, utan att han skulle hafva behandlats utaf just den ryska polis, hvars ställning är den, som jag här har antydt. Det blir i *gendarmernas* våld, som en utlämnad ryss kommer; det blir icke i ministrarnas. Och det kan vara, mina herrar, en afgörande differens detta, när det gäller att se till rättssäkerheten. Under sådana förhållanden har jag rätt att vidhålla min mening och att beteckna de garantier, hvilka från den svenska regeringens sida uppstälts såsom icke tillfyllestgörande, såsom omöjliga att i afseende å deras utförande till fullo kontrolleras.

När jag här nyss nämnde, att det uti det omtalade tryckeriet, enligt förklaring gifven från sådant håll uti Rysslands första parlament, trycktes proklamationer mot judarna, så föres jag därmed osökt öfver till uttalanden, hvilka hafva framkommit under denna saks behandling i Sverige och som äro utaf den natur, att de synas mig icke böra gå obeaktade förbi vid ett tillfälle som detta. Det har uti en artikel, undertecknad af den person, hvilken inom polisen ledde förhören med Tscherniak, skrifvits — med namnunderskrift — till tidningarna bland annat följande:

»Den danska agitationen till förmån för Tscherniak förefaller mig högst misstänkt.

Är det manne den omständigheten att Tscherniak är jude, som föranledt herr Georg Brandes' ingripande?

Svar å inter-
pellation.
(Forts.)

*Star å inter-
pellation.
(Forts.)*

Danskarna ha minsann icke under de senare åren uraktlåtit att iakttaga sina egna fördelar, och ha de, såvidt jag vet, icke gifvit »afkald» på någon sådan till förmån för Sverige.

Man måste erkänna, att danskarna haft det förståndet att ställa sig väl med Ryssland, och ha danska affärsmän därför äfven kunnat tränga in i det inre Ryssland långt upp i Sibirien och grunda stora affärsföretag.

Äro männe våra tidningsskrifvande danska vänner rädda för att Sverige kan komma att göra dem konkurrens, och skulle de händelsevis gärna se, att sådana möjligheter afklippes därigenom, att Sverige af ridderlighet »mot de förtryckta» vägrade Ryssland, hvad intet annat land i Europa och Danmark minst skulle vägra?»

Och så framföres vidare i samma aktstycke: »Till stor del handhafves ledningen af ryska judar, som med sin ras' intelligens, energi och fanatism åstadkommit en organisation så storartadt kraftig och hänsynslös, att man icke kan annat än beundra densamma.

Penningar anskaffas och användas.»

Jag frågar nu: när hans excellens herr utrikesministern funnit det så beklagligt, att jag tillåtit mig uti min ställning göra några uttalanden såsom enskild riksdagsman angående ryska förhållanden, kan det verkligen då vara på sin plats, att en person uti sådan tjänsteställning, som den här förevarande, kan få uttala sig som här skett, så att han *dels*, måste man väl säga, uppviglar en del af samhällets medlemmar mot de andra, i det han med hätskhet och misstanke vänder sig mot den judiska nationaliteten, och *dels* uttalar sig på sådant sätt om en annan, visserligen ofantligt mycket mindre, men också, efter hvad jag förutsätter, »vänskapligt sinnad makt»: Danmark och det danska folket?

Jag tror, att det skulle gjort ett godt intryck, om utrikesministern, ifall han nu ansett nödvändigt att taga afstånd inför offentligheten från de ord, som fälldes af min ringhet, icke försummat att vid samma tillfälle taga bestämdt afstånd från de uttalanden, som framkommit från den person, som haft med polisundersökningen att göra — en undersökning, som efter justitieministerns egen förklaring bildar det ena underlaget för det beslut, som regeringen fattade den 18 januari.

Jag bör också i detta sammanhang något beröra det märkliga faktum, att den härstädes den 1 december häktade icke synes på något sätt förr än långt fram i januari fått till stånd något meddelande till någon af sina släktingar eller vänner eller politiska meningsfränder om hvar han befann sig. Polisen erkänner, att Tscherniak från fängelset skrifvit tre bref. Det har lämnats besynnerliga uppgifter från polisen, att han själf icke skulle velat från början telegraferas, hvar han befann sig, uppgifter mot hvilka den nu utvisades egen utsago står. Nå, det bevisar ju icke det minsta efter herr justitieministerns mening. Men jag vädjar till det sunda förståndet hos hvar och en, som vill tänka sig in i saken:

om en utländing blir häktad i Sverige och har vänner och släktingar, som han måste vilja underrätta om den saken, är det då rimligt, att han — som från polishäll till Dagens Nyheter påstått — skulle hafva låtit tiden gå, först använt de penningar, han vid häktingen innehade, till allehanda uppköp och först sedan, när de voro slut, börjat att tänka på, att han kanske borde afsända ett telegram? Jag tillåter mig att säga: en sådan polishistoria är icke mycket sannolik.

Det förhåller sig emellertid med dessa nyss nämnda tre bref så, att det heter att de ha »förkommit», och naturligtvis tillbakavisas det från polisförhårets ledare med bestämdhet, att han skulle vara ansvarig för dessa brefs förkommande. Ja, jag vet ju ingenting, och jag säger därför ingenting. Men det är i alla fall ett faktum, som herr utrikesministern icke skall jäfva, att herr utrikesministern själf frågade en journalist i afseende på affären Tscherniak: hur blef egentligen denna sak känd? Icke kan väl gifvetvis herr utrikesministern haft någon aning om, att dessa bref icke kommit till sin bestämmelseort? Men det är *besynnerligt* — jag konstaterar, att det är besynnerligt — att när dessa tre bref icke kommo fram, den häktade sitter här från den 1 december till omkring den 20 januari, innan den nyheten kommer ut: Tscherniak är häktad i Stockholm. Det är sekretess — visserligen af annat slag än den diplomatiska sekretess, medelst hvilken man afger bevis på den, — jag upprepar det — efter min djupaste och bestämdaste öfvertygelse, *oskyldigt* anklagades skuld. Men det är icke en heder för Sverige, att en sådan sekretess genom olyckliga omständigheter kommit att omsvepa denna häkting.

Jag skall, herr talman, göra ett par randanmärkningar, som jag i hast kunde anteckna, till hvad herr justitieministern anförde. Med Ryssland ha vi ingen utlämningstraktat, men »*naturligtvis*» — så föllo hans ord — böra vi gentemot detta land förfara efter de principer, som i allmänhet gälla för stater, med hvilka vi ha utlämningstraktater. Jag bestrider på det bestämdaste detta »*naturligtvis*». Jag tror, att det är där vi ha att söka grundenledningen till detta olyckliga misstag af den svenska regeringen. Den — eller rättare den medlem af densamma, som pröfvade dessa handlingar — har haft den förutfattade mening, att naturligtvis skulle utlämning till Ryssland ske under liknande förhållanden, som om vi haft en utlämningstraktat, blott med iakttagande af samma slags villkor, som i allmänhet uppställts för de på samma kulturstadium stående staterna. Men det är ju icke något farligt att säga, ers excellens herr utrikesminister, att Ryssland dock *icke* står på samma kulturstadium som de konstitutionella staterna?

Jag har redan betonat den lucka, som finnes beträffande denna affär: *hvar sker pröfningen* efter det förfarande, som herr justitieministern utvecklade? Hvar sker pröfningen, huruvida någon sak, som synes kriminell, har någon politisk bakgrund? Hur sörjer man

Svar å interpellation.
(Forts.)

Svar å interpellation.
(Forts.)

för, att den sidan af saken kommer till sin rätt? När man erkänner principen, att för politiska förbrytelser ingen utlämning sker, hur betryggar man själfva tillämpningen af denna princip? På dessa frågor har herr justitieministern, syntes det mig, i hela sin långa motivering icke gifvit något som helst svar.

Det anfördes här, att den ryska regeringen skulle genom själfva sitt beslut visat grundlösheten af min förut framförda mening, att för denna regering löften kanske icke spela så stor roll. Utom det, som jag redan i detta afseende sagt besträffande gränserna för den ryska regeringens eget maktområde inom sitt eget land gentemot vissa själfrådigt framträdande underordnade myndigheter, kan jag icke underlåta att uttala min stora öfverraskning öfver själfva den formulering, som här i den officiella kommunikén gifvits åt detta. »Ryska regeringen har på grund af rysk lag funnit hinder möta att ingå på en af de förutsättningar, som uppställts för utlämnandet.» På grund af rysk lag har således den ryska regeringen icke kunnat gå in på en af förutsättningarne. Jag tror, att när denna förklaring blir bekant i Europa, kommer den icke enbart att mottagas med den fullkomliga respekt, med hvilken den här kanske på sina håll mötes. Man kommer att draga sig till minnes ständrätternas land. Man kommer att erinra sig, att enligt den ryska tidningen »Tavaritschs» uppgifter sedan den första september i Ryssland hängts 647 personer, under senaste veckan 27 personer. Man kommer att sammanställa med sådana fakta den omsorg om lagligheten, hvilken här plötsligt framträder. Kanhända att en och annan, i Sverige åtminstone, får syn på ett bref, infördt i en högst lojal tidning, som utgifves af en af mina ärade kolleger på stockholmsbanken, Stockholms Dagblad, däri dess korrespondent i Petersburg skrifer följande, som kan tjäna som en liten illustration till frågan, huruvida jag står ensam, då jag betecknar ryska löften som icke dugliga att utan vidare taga för goda. Han skrifer: »I vårt Ryssland, polisgodtyckets och ständrätternas land, låter ju detta som en saga, men vi få inte glömma, att det blott gäller papperslöften, d. v. s. framtidsmusik, och med dylikt är man ju här i landet fruktansvärdt frikostig. (Han syftar på den personliga okränkbarheten.) *Ingenstädes är klyftan mellan löften och deras uppfyllande afgrundsdyjupare än här.*» Jag tror, att man, då förhållandena äro sådana, kommer att i Europa finna detta påpekande af den ryska lagen såsom ett hinder för Tscherniaks utlämnande vara något galghumoristiskt i ordets nästan bokstafliga mening, när det kommer från det landet.

Jag har emellertid här att framföra min glädje öfver den lyckliga vändning, som gjort, att svenska regeringen i detta nu icke står inför det fruktansvärda ansvar, om hvilket jag tillät mig att tala i min interpellation. Det var verkligen, låt mig säga, en blixtrande tur, att den ryska regeringen på denna punkt så starkt erinrade sig den ryska lagens förpliktelser. Huru den kommit till denna uppfattning

och huru den räddat den svenska regeringen ur det fruktansvärda dilemma, hvori denna själf försatt sig, därom skall jag icke ens tillåta mig en gissning. Man kan ju i detta fall tro och tänka hvad man vill; det kan ju icke förmenas någon. Det *kan* ju tänkas, att detta icke skett alldeles utan att man visste, att denna utgång skulle vara synnerligen angenäm för den svenska regeringen.

Svar å interpellation.
(Forts.)

Jag har emellertid för min del i min interpellation också velat föra fallet Tscherniak ut på ett vidare plan. Det gällde ju, när den väcktes, närmast att rädda en efter min uppfattning — jag vidhåller det här högt och offentligt — *oskyldigt* anklagad man. Men det gällde därjämte också att förhindra, att *för framtiden* likartade beslut måtte utan tillräcklig pröfning fattas ifrån den svenska regeringens sida. Jag är icke så juridiskt hemma uti de saker, som här framförts angående den förberedande förhørsundersökningen, om den punkt då den blir en offentlig handling och dylikt, men jag måste dock säga, att för vanligt lekmannaförstånd förefaller det rent orimligt med en sådan förberedande förhørsinstitution, vare sig gentemot svenska medborgare eller gentemot utlänningar, som här af någon anledning anhållas, men icke minst naturligtvis mot svenska medborgare. Vi ha alltså här i landet en sådan förberedande behandling af för brott anklagade, att ett *fullkomligt okontrolleradt* polisförhørsprotokoll, som kanske i viktiga punkter innehåller raka motsatsen till hvad den anklagade i själfva verket sagt, skall bli det, som till sist framlägges såsom resultat af den förberedande behandlingen! Det är — jag upprepar det — en rent orimlig situation, och det synes mig, att fallet Tscherniak bort fästa hela vårt lands uppmärksamhet på bristerna i vår rättsordning i detta afseende på ett sådant sätt, att jag sannerligen måste bekänna, att — optimist som jag är — jag hade väntat, att herr justitieministern skulle gifvit löften om en snar förbättring i detta afseende — men det uteblef! Jag föreställer mig emellertid och hoppas, att oaktadt han ej fann för godt att nu göra det, skall förhållandenas makt vara så stark, att det ej kan få fortgå på det sätt, som det hittills har gått i detta afseende. Det *kan* ej få gå för sig, att en advokat icke får å en häktads vägnar taga del af ett polisförhørsprotokoll, och det *kan* ej få gå för sig, att det sker uti Sverige, hvad som ej ens sker i Ryssland: — när man nämligen där har de lagliga domstolarne, ej dessa krigsrätter och ståndrätter, som numera blifvit tillsatta, tillgår där så, att hvarje förhørsprotokoll föreläses för den anklagade och han får med sitt namn signera, att hans förklaringar äro rätt uppfattade. Detta ger ju en helt annan rättsgaranti, än om polisen håller ett förhör och sedan ingen får taga del däraf, förrän det hela föreligger som afslutad sammanfatning. Vi ha sett här i fallet Tscherniak, att hade den ryska regeringen ej haft denna nu påkomna omsorg om den lagliga ordningen i Ryssland, som skulle förbjuda ett visst villkors uppfyllande, så hade Tscherniak i detta nu varit af den svenska regeringen utlämnad utan den garanti

Svar å interpellation.
(Forts.)

för ett rättsligt förfarande, som ligger i en svensk domstols efterföljande behandling af ett obestyrt polisprotokoll. Man ser här, hvilka vådor vi utsättas för genom dessa förhållanden. Det är af trängande behof påkalladt, att det blir en ändring i detta, och att hvad jag förut på en annan plats tillåtit mig kalla för »institutionen Stendahl» icke må få vidare i Stockholm fara fram på det sätt, som hittills har tolererats.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena Trolle: Herr talman, mina herrar! Jag skall ej alls gå in på något egentligt bemötande af hvad herr Branting sagt. Det är endast en sak, som jag vill fästa kammarens uppmärksamhet på, och det är hans yttrande, att jag — om jag rätt uppfattat hans antydning — på något sätt skulle hafva afvetat några för Tscherniak bortkomna telegram eller bref. Detta stöder han på ett förment uttalande af mig till en tidningsman. Jag kan försäkra herr Branting, att jag aldrig någonsin haft en aning om några telegram eller bref eller ens afvetat, att Tscherniak ville skriva bref eller telegram, förrän jag såg det i pressen. Herr Brantings påstående är sålunda ej träffande.

Så en annan sak. Han sade, att vi skulle klandras så mycket i utlandet för våra åtgärder i affären Tscherniak. Jag vill blott upplysa honom om att en tidning, som heter Vorwärts, och som herr Branting kanske känner till, i dag förklarar Sveriges uppträdande i fallet Tscherniak mönstergillt.

Herr Branting: Det gläder mig, att mina ord angående den dunkla brefaffären kunnat framkalla denna bestämda förklaring från hans excellens herr utrikesministern. Det har ingalunda varit min mening att säga annat, än att här var en punkt, som förefaller mig högst besynnerlig, att nämligen denna absoluta sekretess har kunnat bevaras omkring en man, som hade det allra största intresse af att den med det första möjliga blefve bruten.

Hvad beträffar Vorwärts' uttalande om den svenska regeringens förhållande i denna sak, så skall jag endast tillåta mig att uttala den förmodan — jag har ej haft tillfälle att läsa det i dag hitkomna numret — att det innebar ett gillande af den svenska regeringens hållning i afseende på det *resultat*, hvartill denna sak har kommit, hvilket kanske ej är alldeles detsamma som herr utrikesministern tolkade det. För öfrigt är det mycket möjligt, att det har gifvits en komplimang åt den svenska regeringen — med adress åt den *tyska* regeringen för dess förfarande i liknande fall.

Herr Staaff: Jag har, herr talman, begärt ordet allenast för att få säga några få ord i denna ganska betydelsefulla och led samma affär. I ett afseende vill jag instämma med herr Branting, och det är i hufvudsak beträffande de ord, som han yttrade rörande

vår kriminella förundersökning, ty den befinner sig i sanning på ett så antikveradt stadium, att jag tror, att vi borde skämmas för den, ingalunda blott inför utlänningar, utan ock inför hvar och en, som sättes under dess alldeles orimliga och alldeles otillfredsställande maskineri.

I ett annat afseende är jag alldeles bestämdt af olika tanke med herr Branting, och det är i fråga om hans åsikt rörande utsträckningen af begreppet politiskt brott. Det är ju så, att detta begrepp har en historia. Det har ansetts omfatta mer eller mindre under olika tider. Om jag ej misstar mig, ansågs det under mediet af förra århundradet omfatta snart sagdt alla slags brott, som hade den allra ringaste politiska nyans. Det har man kommit ifrån, och efter min tanke är det en lycka, att man kommit ifrån det, ty jag tror ej, att det var någon framgång i kultur, utan tvärtom en tillbakagång, då hvartenda svårt brott, rån-mord eller hvad det vara månne, af staterna kunde rubriceras som ett politiskt brott på de allra svagaste skäl.

Hvad beträffar själfva saken, så skall jag icke om den för närvarande yttra mer, än att jag tror, att man nog — hur mycket man än kan hysa medkänsla med en för brott anklagad, som kanske kommer in under olyckliga rannsakningsförhållanden o. s. v., och framför allt som tillhör ett land, hvars institutioner och speciella förhållanden för närvarande äro så olika våra, så olika lugna staters förhållanden öfver hufvud — oaktadt allt detta tror jag dock ej, att man får glömma, att om man öfver hufvud vill ha en utveckling af rättsförhållandet mellan folken, så kan det ej gå an att i hvarje särskildt fall, då man tycker att här vore det bättre att icke hafva några förpliktelser, helt enkelt göra sig fri från dem. Det kunde kanske vara lyckligt, i fall folkrätten utvecklades uti den riktning, att förhållanden sådana som de, som för närvarande finnas i Ryssland, kunna tänkas fritaga andra stater ifrån sådana förpliktelser, hvarom här är fråga, men det borde då vara ett fritagande, som gällde alla civiliserade och i folkrättssystemet ingående stater. Att begära, att en liten stat och därtill en stat, som på grund af särskilda förhållanden har sina speciella anledningar till stor försiktighet gentemot en många gånger större stat — att begära, att den skall i ett särskildt fall utan vidare uppställa en komplett ny princip eller, som det mycket riktigt hette uti en af de utländska skrivelser, som i denna sak förekommit, suspendera hela utlämningsrätten — att begära det af en liten stat i ett sådant förhållande, det är dock, tror jag, att gå åtskilligt för långt. Jag står ju ej i ringaste afseende här för att på något sätt försvara regeringen. Den har försvarat sig själf, och jag hyser ju ej precis någon så brinnande tillgifvenhet för regeringen, att jag af den anledningen skulle försvara den. Men jag tror, att det finnes förhållanden, som äro af den art, att de böra alldeles utplåna alla tankar på, om man i öfrigt sympatiserar med en rege-

*Svar å inter-
pellation.
(Forts.)*

Svar å interpellation.
(Forts.)

ring eller ej. Här gäller det hela vårt land och dess förhållande till främmande stater, och hvad jag med dessa ord har velat framhålla är, att denna sak dock är så grannlaga och står i ett sådant sammanhang med frågan om folkrättens upprätthållande, att man får vara mycket försiktig i sitt bedömande af regeringens handlingsätt.

Herr Hildebrand: Herr talman, mina herrar! När jag begärde ordet, hade jag ännu ej hört herr Staafts anförande, men det är för att stryka under och supplera en sak, som han påpekade, som jag nu ber att få säga några ord. Jag tror, att man här bör gå till botten af frågan och se till, hvori den diametralt motsatta uppfattningen mellan å ena sidan herr Branting och å andra sidan kanske flertalet här närvarande består. Det förefaller mig, att grunduppfattningen hos herr Branting är den, att Ryssland icke är en kulturstat, utan en barbarstat, och att Sveriges officiella förhållanden till Ryssland borde vara uttryck för denna grunduppfattning. Det förefaller mig, att herr Branting ytterst fordrar, att Sveriges ansvariga regering skall sätta sig till doms öfver Rysslands regering, dess rättskick och domstolar. Det förefaller mig, som om herr Branting fordrade, att utslaget skulle bli fällande, att Sveriges ansvariga regering skulle förklara Ryssland för en stat stående på en barbarstats ståndpunkt.

Herr Branting tror antagligen, att han, när han utgår från denna utgångspunkt och fäller sina uttalanden i enlighet därmed, är den gode fredsvän, som alla socialister anse sig vara, huru de än uttala sig i internationella frågor; men jag tänker, att vi måste betacka oss för dylika fredsvänners medverkan. Såvidt jag kan förstå, har Sveriges regering ingen rätt att ställa ett annat lands regering, rättsordning och domstolar inför sig som anklagade; såvidt jag kan förstå, är Sveriges ansvariga regering skyldig att upprätthålla ett korrekt förhållande till alla länder och deras regeringar. Pågå slitningar inom ett annat land, så synes det vara den svenska regeringens oafvisliga skyldighet att stå i ett korrekt förhållande till hvarje landets erkända och officiella regering; någon inblandning af hvad slag som helst i landets inre slitningar synes ej kunna komma i fråga från det officiella Sverige, ej ens om inblandningen blott bestode i ett uppträdande, som karakteriserade Ryssland som en barbarstat och dess officiella myndigheter som löftesbrytare och lögnare.

Jag har trott, att ett påpekande af detta slag kunde här vara lämpligt; och jag tror, att för hvar och en, som tänker sig och hoppas på att Sverige allt framgent skall stå i ett fredligt förhållande till sina grannar, jag tror, säger jag, att för hvarje sådan medborgare är den förklaring, som vi här hafva hört från regeringsbänken, tillfyllestgörande.

Herr Lindhagen: Huruvida det ifrågavarande brottet är hänförligt till de politiska brotten och huruvida Tscherniak haft någon delaktighet i brottet, därom äger jag icke någon kännedom och skall därför icke heller tillåta mig att därom fälla något omdöme. Jag har begärt ordet endast för att framhålla, att denna sak icke bör få gå oss alldeles spårlöst förbi, utan att vi därur böra hämta någon behållning just i det afseende, hvori den i viss mån upprört det allmänna rättsmedvetandet.

Svar å interpellation.
(Forts.)

Det har ju mycket riktigt påpekats och äfven i viss mån erkänts af herr justitieministern, att polisundersökningen här i landet befinner sig på en föråldrad ståndpunkt, och att de nya och moderna rättsprinciperna ej där hafva fått göra sig gällande. När det gäller en svensk medborgare, kan man ju säga, att detta gör mindre; ty han kommer förr eller senare att ställas inför en svensk domstol, och då komma papperen på domstolens bord, och han kommer att åtnjuta laga rättegångsförmåner. I förevarande fall däremot stannar det vid denna slutna polisundersökning, och saken kommer icke vidare till någon svensk domstol. Det är detta, som upprört det allmänna rättsmedvetandet hos många. Nu invände emellertid herr justitieministern: Jo, äfven denna sak kommer inför domstol, nämligen inför den ryska domstolen. Men justitieministern måste väl ändå gifva oss rätt åtminstone däruti, att de exceptionella förhållanden, som nu äga rum i Ryssland, icke innefatta samma rättssäkerhet, som om den anklagade skulle bli hänvisad till en svensk domstol.

Jag tror därför, att i ett fall sådant som detta, där, såsom herr justitieministern sade, det icke finnes någon beskrifven lag, vederbörande hafva ganska mycket i sin hand att ordna sakerna på ett annat och mera tillfredsställande sätt; och jag tror icke det är uteslutet, att man kunnat på en allmänt aktad advokats hedersord låta denne blifva biträde åt den anklagade, så att denne, fastän utländing, hade fått åtnjuta det rättsskydd, som vi i Sverige i allmänhet vilja tillåta en tilltalad.

Herr justitieministern föll här i viss mån undan med de orden, att det i alla fall var för sent att inslä på dylika vägar, enär svenska regeringen redan hade fattat sitt beslut och sagt sig vara beredd att lämna ut Tscherniak på vissa villkor. Ja, det är möjligt, att det förhåller sig på detta sätt, och jag skall icke tillåta mig att därom göra några uttalanden. Men luckan uti det för öfrigt korrekta anförande, herr justitieministern hade, synes ligga däri, att man icke fann någonting i detsamma, som gaf vid handen, att han själf upprördes öfver att den svenska lagen i ett sådant fall som detta verkligen är så ordnad som den är. Hade han gjort detta, hade vi haft någon större utsikt, att i en blifvande lagstiftning skulle rådast bot på missförhållandena. Men jag hoppas i alla fall, herr talman, att hvad som nu passerat skall hafva den goda verkan, att vi framdeles få en rättegångsordning äfven i fråga om

Svar å interpellation.
(Forts.) utlämning af utlänningar, som blifvit tilltalade för brott begångna i hemlandet.

Herr Branting: Herr talman, mina herrar! Jag uppkallades af herr Staaffs anförande, då han syntes vilja beteckna det som ett framsteg i kulturen, att det på ungefär de sista 50 åren, om jag förstod honom rätt, skulle hafva skett en märkbar inskränkning uti omfånget för hvad man betraktar som politiska brott. Jag må dock säga, att om så förhåller sig, att en sådan inskränkning skett — hvarom jag icke känner tillräckligt för att kunna motsäga honom —, så måste dock detta *endast* under den förutsättningen möjligen kunna betraktas såsom ett framsteg, att det gäller utlämning mellan stater på vanlig konstitutionell civilisationsståndpunkt. Det kan omöjligen betraktas såsom något framsteg i verklig kultur, humanitet och rätt, om denna förändring uti rättsuppfattningen skulle hafva till följd, att ryssar, under de förhållanden, som råda uti deras land, blefve utlämnade till sitt lands myndigheter på den grund, att de begått handlingar, hvilka, när de föröfvas i västra Europa, otvifvelaktigt numera äro ansedda för att vara rent kriminella. Det måste göras det undantaget och den inskränkningen i detta afseende.

Herr Staaff, som förde in frågan på detta område, skulle jag vilja hänvisa till att i alla fall taga del af den inläga, hvilken inlämnats till Kungl. Maj:t alldeles nyss, i torsdags, af den, som var afsedd att blifva den anklagades advokat, herr Eliel Löfgren, och hvilken inläga i sin helhet finnes införd i Socialdemokraten för fredagen. Där förekommer en juridisk utredning öfver hur det med dessa utlämningsfrågor uti åtskilliga afseenden förhåller sig efter ansedda och erkända folkrättslärare; och ber jag få betona, att fransk praxis, liksom äfven schweizisk, står på den ståndpunkten, att till och med en egendomsförbrytelse, som begåtts i revolutionärt syfte och såsom ett led i en politisk revolutionär rörelse, bör betraktas såsom ett *politiskt* brott. Sålunda inträffade det, att då franska regeringen nyligen utlämnade en ryss, hvilken just hade varit invecklad i en dylik affär, franska regeringen gjorde detta med den uttryckliga motiveringen, att den anklagades uppgift om medlens användning för understödjande af det ryska revolutionära partiet på grund af sakens omständigheter *icke ansågs trovärdig*. Hade alltså denna uppgift ansetts trovärdig, så hade Frankrike icke utlämnat ens uti ett sådant fall som detta; men just af den arten synes den beskyllning vara, som från den ryska polisens sida är riktad mot Tscherniak, om hvilken emellertid ingen mer än herr justitieministern och kanske någon af hans kolleger har fullständig kännedom. Alltså skulle, efter detta prejudikat från Frankrike, utlämning därifrån just i ett fall som detta *icke* hafva skett.

Likaledes står det fortfarande fast, att det icke har lämnats någon tillfredsställande förklaring på hvar, huru och på hvad sätt

en tillfyllestgörande pröfning verkligen ägt rum för utrönande af i hvad mån en framställd beskyllning rör ett politiskt brott eller icke; och att fordra garantier för att sådant icke för framtiden vidare skall förekomma, det är sannerligen icke att begära, att en liten stat skall gentemot en mäktig granne helt och hållet under alla omständigheter suspendera utlämningsplikten.

Herr Hildebrand trodde sig gå till botten af frågan genom att förklara, att min uppfattning skulle vara den, att jag fordrade, att den svenska regeringen skulle genom sina åtgöranden positivt sätta sig till domare öfver den ryska regeringen och, i stället för att underhålla korrekta förbindelser med denna regering, förklara Ryssland vara en barbarstat. Jag lämnar nu därhän, i hvad mån man möjligen skulle kunna förfäktas den meningen, att just uppställandet af vissa villkor verkligen innebär ett slags placering af Ryssland i en särskild ställning; men jag konstaterar i alla fall, att herr Hildebrand sannerligen i det afseendet alls icke gick till botten af frågan. Han kom in på något, som jag alls icke har fordrat och begärt. Jag har fordrat garantier för att det skall ske en pröfning, huruvida det finnes något politiskt moment, som ligger bakom i ett sådant fall, och en sådan pröfning kan man icke säga, att man på vederbörligt håll gjort med någon synnerlig grundlighet. Min öfvertygelse är, att, för att denna pröfning skall kunna ske med en verklig för rättssäkerheten tillfredsställande effekt, den måste ske på sådant sätt, att äfven den anklagade själf eller hans försvarare har rättighet att göra gällande de synpunkter, som på frågans bedömande kunna inverka. Utaf min ärade vän, herr Lindhagen, har också nyss framhållits just den sidan af saken och huru rent orimligt det är ställt för uärvarande, i det att till och med ett polisförhørsprotokoll uti en sak sådan som denna skall betraktas som hemlig handling, ända till dess att det i realiteten icke längre har något intresse, huruvida det är en hemlig handling eller icke. Detta är ett missförhållande, och det är därutinnan jag velat gå till botten af frågan. Herr Hildebrands argumentering åter faller alldeles utanför frågan.

§ 3.

Enligt förut fattadt beslut företogs nu i ledigheten efter herr J. E. von Krusenstjerna val af en ledamot att deltaga i talmansöfverläggningarna; och blef därtill utsedd herr *C. Persson* i Stallerhult med 145 röster.

Närmast i röstetal kom herr *G. Elowson* med 4 röster.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag angående det i nästföregående paragraf omförmälda valet.

Svar å interpellation.
(Forts.)

§ 5.

Upplästes ett från Första Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 46, innefattande inbjudning till Andra Kammaren att förena sig med Första Kammaren i dess nästlidne gårdag fattade beslut, att ett särskildt utskott, bestående af tjugufyra ledamöter, tolf från hvardera kammaren, skulle tillsättas för behandling af ej mindre Kungl. Maj:ts propositioner:

med förslag till ändrad lydelse af §§ 31, 49 och 53 regeringsformen samt §§ 6, 7, 8, 10, 11, 13 till och med 22, 25, 28 och 38, riksdagsordningen, så ock till öfvergångsstadgande i riksdagsordningen;

med förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse på landet samt till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse i stad; och

med förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om landsting den 21 mars 1862,

än äfven de ytterligare framställningar, som kunde komma att af Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor; och skulle berörda inbjudning anses besvarad genom kammarens nästlidne gårdag i samma ämne fattade beslut.

§ 6.

Under återopande af i sådant afseende mellan herrar talmän träffad öfverenskommelse hemställde herr talmannen, det kammaren ville besluta att onsdagen den 13 innevarande februari företaga val af dels ledamöter och suppleanter i de två särskilda utskott, Riksdagen beslutat tillsätta, nämligen tolf ledamöter och lika många suppleanter i särskilda utskottet n:o 1, för behandling af frågor om politisk och kommunal rösträtt, samt sju ledamöter och ett lika antal suppleanter i särskilda utskottet n:o 2, för behandling af frågor om stadsplanelag, dels sex revisorer för granskning af statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning samt tre suppleanter för samma revisorer, dels ock tjugufyra valmän att, jämte ett lika antal valmän från Första Kammaren, utse revisorer och revisorssuppleanter vid riksbankens afdelningskontor i orterna äfvensom sex suppleanter för nämnda valmän; och biföll kammaren på därom gjord proposition denna hemställan.

§ 7.

Efter föredragning af de på kammarens bord hvilande motionerna hänvisades herr *J. J. Byströms* motion, n:o 179, till lag-

utskottet och herr *K. E. O. Kjellbergs* motion, n:o 180, till konstitutionsutskottet.

§ 8.

Föredrogos hvartdera för sig bankoutskottets memorial:

n:o 3, angående upplåtande af mark från den riksbanken tillhöriga egendomen Tumba för väganläggning; och

n:o 2, angående förändrade bestämmelser i bankoreglementet i fråga om mottagande i riksbanken af vissa depositioner.

Kammaren biföll hvad utskottet i dessa memorial hemställt.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

n:o 15, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af delar af de till 4 $\frac{1}{4}$ mantal Rönö kungsgård n:o 1 i Östergötlands län hörande torpen Fyrtorpet och Språkstorpet;

n:o 16, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Fogelsta—Vadstena—Ödeshögs järnvägsaktiebolag af ett område utaf förra häradshöfdingbostället 1 mantal Västerlösa n:o 1 i Östergötlands län;

n:o 17, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till förra regementsfältskärsbostället Stickelösa n:o 1 Kronogård i Jönköpings län hörande lägenhet;

n:o 18, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett till förra militiebostället Forstena n:o 1 i Älfsborgs län hörande område;

n:o 19, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter torparen Johan Fredrik Åbergs från Risbäcksled under Skälltorp i Skärfs socken hustru Kajsa Andersdotter Åberg;

n:o 20, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter sjömannen Karl Elias Andreas Hesselberg;

n:o 21, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af kronojord för framdragande af vissa elektriska ledningar;

n:o 22, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande af vissa förmåner för enskilda järnvägsanläggningar;

n:o 23, angående riksgäldskontorets förvaltning under den tid, som förlutit sedan ansvarsfrihet senast tillerkändes fullmäktige i nämnda kontor; och

n:o 24, angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till vissa hamnarbeten; samt

bevillningsutskottets betänkanden och memorial:

n:o 1, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förhöjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref jämte en i ämnet väckt motion;

n:o 2, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående inledande af underhandlingar med Danmark och Norge i fråga om höjning af viktsatsen för bref, som befordras länderna emellan för enkelt porto; och

n:o 3, angående vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarbetyg:

Att ledamoten af Riksdagens Andra Kammare, herr komminister A. P. Risberg, hvilken lider af lungkatarr, är i behof af ledighet från riksdagsarbetet ett par månader, intygas på heder och samvete. Stockholm den 6 febr. 1907.

B. Buhre,
med. dr.

§ 12.

Följande nya motioner afgåfvos, nämligen af:

herr *J. M. Johansson* i Mellbyn, n:o 181, om skrifvelse till Kungl. Maj:t rörande vissa ändringar i förordningen angående eldfarliga oljor m. m.;

herr *M. Matsson*, n:o 182, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående statsbidrag för en jämnare fördelning af kommunernas skattebördor; och

herr *J. G. Pettersson* i Södertälje, n:o 183, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om nyttjanderätt till fast egendom m. m.

Dessa motioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 13.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *A. J. Hagström* under 2 dagar f. o. m. den 12 februari,
» *J. R. Kjellén* » 5 » » » 12 »
» *K. Otto* under den 12 februari och
» *J. E. Biesèrt* under 6 dagar f. o. m. den 11 februari.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 4.26 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.

Tisdagen den 12 februari.

Kl. 1/2 3 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde af herr vice talmannen; och tjänstgjorde enligt herr vice talmannens förordnande på grund af förfall för sekreteraren undertecknad vid protokollet.

§ 1.

Föredrogos hvar för sig de å kammarens bord hvilande motionerna; och hänvisades därvid:

herr *J. M. Johanssons* i Mellbyn motion, n:o 181, till kammarens tillfälliga utskott n:o 5;

herr *M. Matssons* motion, n:o 182, till kammarens tillfälliga utskott n:o 4; och

J. G. Petterssons i Södertälje motion, n:o 183, till lagutskottet.

§ 2.

Vidare föredrogos, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden n:is 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 och 24 samt bevillningsutskottets betänkanden och memorial n:is 1, 2 och 3.

§ 3.

Till bordläggning anmäldes lagutskottets utlåtanden:

n:o 2, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphörande af inteckningsförnyelse;

n:o 3, i anledning af väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående internering af alkoholister;

n:o 4, i anledning af väckt motion om ändring af 18 kap. 16 § strafflagen; och

n:o 5, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lättnader i värnpliktsöfningen för värnpliktig, som är medlem i skytteförening.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag.

§ 5.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>E. D. V. Martin</i>	under 2 dagar fr. o. m. den 13 februari,
» <i>J. W. Bengtssoni</i> Häradsköp	» 5 » » 16 » och
» <i>C. J. F. Ljunggren</i>	» 5 » » 15 » .

Kammarens ledamöter åtskildes häruppå kl. 2.44 e. m.

In fidem

Ernst Kræpelien.